

stig Spænding ophører, desmere vil man netop ønske at faae Godsdeieren valgt, og det forekommer mig derfor at være urigtigt, at man efter Lovens Bestemmelser paa mange Steder ikke vil kunne vælge ham.

Jeg skal nu vende mig til det, som jeg anseer for det vigtigste Punkt, det er hele Forholdet mellem at søge en Sikkerhed ved Valgbarheden, eller at søge en Sikkerhed ved at inddele Valgerne i forskellige Classer. Det er af den ærede Indenrigsminister med megen Klarhed fremhævet, at det netop er det Hovedpunkt, hvorom der er Uenighed imellem ham og mig; Indenrigsministeren mener, at man skal søge Sikkerhed i Bestemmelser med Hensyn til Valgretten, og jeg skal mene, at Sikkerheden hovedsagelig skal være at søge i Bestemmelser med Hensyn til Valgbarheden. For ikke at blive misforstaaet, skal jeg endnu tilføie, at en Bestemmelse om, at man, for at være Valger til Sogneforstanderskabet, skulde yde Bidrag til Communen, kan jeg for mit Vedkommende ikke andet end billige. Den ærede Indenrigsminister har tillige, hvad der ligger i Sagens Natur, anerkjendt, at Grundloven søger de sikrende Bestemmelser i Valgbarheden, og at altsaa det af ham forelagte Udkast var bygget paa et fra Grundloven forskjelligt Grundlag; men den ærede Indenrigsminister søgte tillige at oplyse, at Forholdet var aldeles forskjelligt; han meente, at her forhandlede de højere Spørgsmaal, og at de Spørgsmaal, der forhandlede i Communerne, derimod vare rene Penge-spørgsmaal. Jeg kan ikke være enig med den ærede Indenrigsminister i denne Anskuelse; jeg troer ikke, at vi her paa dette Sted svære saa overordentlig høit, jeg troer, at vi beskæftige os med mange materielle Anliggender. Det ligger i Sagens Natur, og jeg troer ogsaa, at Penge-spørgsmaalet ved mangfoldige Sagers Behandling spiller en stor og vigtig Rolle her. Det communale Liv og Statslivet ere forskjellige, men dog er i begges Sphære, i begges Kreds, det Materielle og det Aandelige knyttet nøie og inderligt til hinanden. Ere Spørgsmaalene om Underviisningen og Skolevæsenet ikke Noget, som henhører til det aandelige Liv? Er Spørgsmaalet om Fattigforsørgelsen ikke et Spørgsmaal,

som staaer i Forbindelse med Anskuelserne om de naturlige Fordringer, Mennesket kan gjøre? Er det ikke dybt indgribende Spørgsmaal, som komme frem, naar der er Tale om Dyretelsen af en Arbejdsanstalt eller Sligt? Ja, have ikke selv de Spørgsmaal, som tilshynelabende ere reent materielle, en aandelig Side? Naar der t. Ex. er Spørgsmaal om Anlæget af en Skolesti — det er dog Noget, som holder sig til Jorden —, har det da ikke en aandelig Interesse, at der er farbar Vej til Skolen? Og paa samme Maade, naar der er Tale om en Kirkesti. Er det ikke saa, at man maa ønske Menighedslivet vakt til større Kraft, er det ikke saa, at det Naturlige i vor Tid ogsaa søger at faae sin Udvikling, ialtsaa deeltvis, igjennem de communale Forhold? Jeg troer altsaa, at man ikke saaledes kan dele imellem det Aandelige og Materielle, og sige, at det Aandelige skulde være det Fremherskende her, og det Materielle i Communerne. Jeg troer, som sagt, at Communelivet og Statslivet vel ere forskjelligartede, men at det Aandelige og det Materielle paa begge Steder knytte sig paa det Nøieste til hinanden. Og her er det, at jeg nu vil udtale, og det aldeles uforbeholdent, min Mening for den ærede Indenrigsminister. Han udgaar fra den Grundanskuelse, at Valgbarheden ikke giver nogen tilstrækkelig Betryggelse ved den communale Bestyrelse. Men ligger ikke herfor den Anskuelse til Grund, at de Bestemmelser, som ere trufne i Grundloven, med Hensyn til Valgene, heller ikke ere betryggende? Dersom den ærede Indenrigsminister udtviffeligt skulde erklære, at dette ikke er Tilfældet, at han, med Hensyn til Alt, hvad der angaaer den nu gjældende Valglov, finder de nu bestaaende Bestemmelser betryggende, saa skal jeg for mit Vedkommende bemærke, at jeg troer, hvad jeg allerede har tilsladt mig at gjøre opmærksom paa, at en Communallov, der er bygget paa de Principer, som indeholdes i den foreliggende Lov, ikke vil udøve nogen heldig Indflydelse paa det nu bestaaende Valgsystem. Jeg vilde ønske, at mine Ord i denne Henseende ikke maatte blive betragtede som noget Parties Ord; jeg vilde ønske, at man dog vilde kunne lade den Tanke faae Indgang, at det er muligt, uden